

DE TANDHEELKUNDIGE VERZORGING VAN DE WERKNEMER

Door ziekenfondstandarts; géén bedrijfstandheekunde

Op 26 October jl. heeft de „Nederlandsche Vereniging voor Sociale Tandheekunde” te Utrecht vergaderd. In de wetenschappelijke middagbijeenkomst hield coll. F. J. J. Scherphuis een beschouwing over bovengenoemd onderwerp. Spreker ging uit van de hygiënische noodzakelijkheid dat in de levensmiddelen-industrie alleen personeel werkzaam is met een gezond gebit of althans in gesaneerde toestand. Door halfjaarlijkse contrôle dient zulks dan gehandhaafd te blijven.

Wanneer men deze alleszins wensenswaarde gebitshygiëne zou willen uitbreiden ook tot ander soortige bedrijven, dan wordt men, aldus spr. meteen geplaatst voor het problematiek dezer doelstelling.

Een onderzoek aan de hand van de literatuur inzake de bedrijfsgeneeskunde biedt weinig aanknopingspunten; wat in Amerika voor de gebitsverzorging in bedrijfsverband tot stand gebracht is, leent zich door het ontbreken van een georganiseerd ziekenfondswezen aldaar, niet voor Nederlandse toestanden.

De bedrijfsgeneeskunde tracht de gezondheid van de werkers in het bedrijf te bevorderen en de nadelen van de arbeid, die tot ziekte kunnen voeren, zoveel mogelijk te ondervangen. De belangen van het personeel zowel als die van het bedrijf (vermindering van arbeidsverzuim) lopen hierbij parallel.

Wil men dit op de tandheekunde betrekken, dan blijkt aanstonds een groot verschil. Van enige onzekerheid inzake aard en omvang van de gebitsaandoeningen (vnl. caries) is geen sprake en ook na de gezondmaking is periodieke contrôle en behandeling nodig. Het is derhalve zaak om onafhankelijk van de bedrijfsgeneeskunde naar een stelsel van bedrijfstandheekunde te zoeken. Dan doet zich meteen de vraag voor of voor dit doel naar het aanstellen van bedrijfstandartsen moet worden gestreefd. Van gebitsbehandeling in het bedrijf wordt verwacht dat deze snellere hulpverlening en bijgevolg beperking van het arbeidsverzuim met zich zal brengen. Men kan zich de tandheekundige verzorging van de werknemer ook aldus voorstellen, dat een bedrijfstandarts zich met de halfjaarlijkse contrôle zou belasten, terwijl de behandeling wordt overgelaten aan de ziekenfondstandarts. De Sectie Bedrijfstandheekunde van de Vereniging v. Soc. Thk. heeft het echter overbodig geacht, dat naast de ziekenfondsen nog enige vorm van bedrijfsgewijze voorziening in de gebitsverzorging der werknemers wordt georganiseerd. Het bezwaar van het tijdverlies bij behandeling ten huize van zftandarts wordt volgens spreker sterk overschat; het bedraagt niet meer dan ruim 10% van het totale verzuim. Aanstelling van een bedrijfstandarts zal niet tot een verbetering leiden, aangezien het afzonderlijk onderzoek en de behandeling evenveel tijd zouden vereisen als bij combinatie in de praktijk van de zftandarts. Voor het overige merkte spreker op dat tot nog toe geen ernstige pogingen worden gedaan om de duur van het bezoek bij de tandarts te controleren en op die wijze verbetering te brengen in het arbeidsverlet. Met het invoeren van verzuimbrieven zou al veel te bereiken zijn en voor het overige dient de tandarts mede te werken om het verzuim tot een minimum te beperken. Uit eigen ervaring kon spreker verklaren dat bij goede organisatie en een zeer eenvoudige contrôle een aanzienlijke beperking van het verzuim kan worden bereikt.

Bij een eventuele invoering van bedrijfstandheekunde mag niet worden voorbij gezien dat met de aanstelling van een bedrijfstandarts niet kan worden volstaan; ook helpsters zullen nodig zijn en ten slotte zal voor de uitvoering van de behandeling een kostbare apparatuur moeten worden aangeschaft.

Ter voorkoming dus van het meerdere arbeidsverzuim zou in dat geval een werkcomplex gecreëerd worden, dat in feite overbodig is. De Sectie wijst dan ook vooral om economische redenen de invoering van bedrijfstandheekunde af.

Als bezwaren daarvan noemde spreker verder o.m. het ontbreken van vrije tandartsenkeuze; de keuze wordt door de werkgever bepaald.

Vaak wordt de bedrijfstandheelkunde vergeleken met de schooltandverzorging. Laatstgenoemde instelling berust echter op vrijwilligheid: de ouders moeten voor deelname hun toestemming geven, in de bedrijfstandheelkunde bestaat dit in werkelijkheid niet.

Komende tot de schadelijkheid voor het bedrijf van een ondeugdelijke gebits-toestand acht spreker het de meest aanvaardbare oplossing dat het personeel in de voedingsmiddelenindustrie in het bezit dient te zijn van een saneringsverklaring. Mocht een daartoe nodige behandeling afstuiten op weigering dan wordt het arbeidsverlet bij latere behandeling niet door de werkgever vergoed; ook de kosten van behandeling zijn dan voor rekening van de werknemer. Op de ziekenfondstandarts rust de verplichting het arbeidsverzuim tot een minimum te beperken. Uit een oogpunt van tijdseconomie zal het eveneens noodzakelijk zijn dat een elders wonende werknemer zich laat behandelen in de plaats van vestiging van het bedrijf.

Voor het ovrigte heeft spreker zijn verwachting gesteld op de voorlichting door sociale werksters en de verdere opvoeding van de werknemer tot waardeering van gebitsonderhoud in woord en geschrift met medewerking van de bedrijfsleiding. Eenvormigheid van deze propaganda is hoogst gewenst.

De grondslag van het streven naar gebitsbehandeling van de werknemer dient te zijn: geen doorbraak van de relatie tussen tandarts en ziekenfondspatiënt.

Voor wat betreft de gebitshygiëne in bepaalde bedrijven is gebleken, dat met name in de banketbakersbedrijven door een goede ventilatie (verwijdering van suiker- en meelstof) de caries als beroepsziekte kan worden geëlimineerd. Van een algemene toepassing kan helaas nog niet worden gesproken.

Spreker hoopte met deze uiteenzetting het standpunt van de Sectie voldoende te hebben toegelicht. De uiteindelijke doelstelling zal pas kunnen worden bereikt na algehele invoering der schooltandverzorging.

Bij de gedachtenwisseling kwam een der aanwezigen in verzet tegen bagatelliseren van het arbeidsverzuim. Het gaat niet alleen om het loon doch bovendien om de daaraan verbonden verdere kosten (sociale lasten, enz.). Daarnaast is de niet-verrichte arbeid een economisch verlies voor het bedrijf. Dit alles in geld uitgedrukt levert een veel groter bedrag dan alleen het doorbetaalde loon. Op die grond achtte hij het arbeidsverlet, in tegenstelling tot de spreker, een belangrijk punt in de gehele aangelegenheid.

Coll. Scherphuis stelde hier tegenover welke kapitaalsinvestering gevergd zou worden voor de aanschaffing van een complete installatie bij volledige invoering van tandheelkundige behandeling in de bedrijven. Hiernaar was nog geen onderzoek ingesteld.

De heer Van Lienden betwijfelde of het noodzakelijk was de gebitsbehandeling in het bedrijf af te wijzen. De verplichte verzekering neemt sterk toe en daarin was, zo betoogde hij, een sterke prikkel tot sanering gelegen. Spr. vroeg zich af of dit allemaal in de hui praktijk kon worden doorgevoerd. Een oplossing voor het arbeidsverzuim meende hij voorts te zien in het houden van spreekuren buiten de werktijden en een verplaatsing daarvan naar de bedrijven. Ook was het hem opgevallen dat het houden van avondsprekuren in de laatste jaren sterk was verminderd.

Coll. Scherphuis gaf de verzekering dat de sectie in overleg met de Mij naar een regeling zal zoeken waardoor het arbeidsverlet tot het uiterste kan worden beperkt. Tegen de bepleite wederinvoering van avondsprekuren voerde hij aan dat blijkens de ervaring de tandheelkundige verzorging der verzekerden hiermede niet zou zijn gediend.

B.